

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД НИШ
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
ЗГ-276 /11
09.09.2011.год.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

На основу овлашћења из члана 7. Одлуке о Заштитнику грађана(„Службени лист Града Ниша“, бр.2/2011, Заштитник грађана Градском већу Града Ниша подноси иницијативу да, на основу члана 40., 44.став 2, члана 45. став 2, члана 46. став 2, члана 55. Став 2, члана 110. И 111. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС, бр.24/11, као и на основу члана 34.(провери) Статута града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.26/2002 и 92/2004), предложи Скупштини града Ниша доношење

**ОДЛУКЕ
о изменама и допунама Одлуке о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша(„Службени лист Града Ниша“, бр. 9/2008, 18/2009 и 91/2009),**

а у следећем:

Члан 1.

У Одлуци о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша члан 1. мења се и гласи:

„Овом одлуком утврђују се права и посебни облици социјалне заштите грађана и породица на територији града Ниша, уређује се обим, услови и начин остваривања услуга социјалне заштите и права на материјалну подршку и друге облике материјалне помоћи, које у складу са Законом о социјалној заштити обезбеђује јединица локалне самоуправе.“

Члан 2.

У члану 2. задњи став мења се и гласи:

„Услуге социјалне заштите, материјална подршка и друге врсте помоћи прописани овом одлуком финансирају се средствима из буџета Града, средствима самих корисника, њихових сродника или лица обавезних на издржавање корисника, као и од донатора и других извора у складу са Законом.“

Члан 3.

Иза члана 2. додаје се члан 2а. који гласи

„У зависности од социо-економског статуса корисника, плаћање услуге социјалне заштите из ове одлуке може бити:

1-у целости из средстава корисника, његових сродника или трећег, лица

2-уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Града,

3-у целости из буџета Града.

Корисник учествује у плаћању услуга у складу са критеријумима прописаним овом одлуком.“

Члан 4.

У члану 4. став први мења се и гласи

„Услуге социјалне заштите и материјална подршка, које су у складу са Законом, обезбеђује Град, као јединица локалне самоуправе су:“

а иза тачке 8. првог додаје се тачка 9. која гласи „свратиште“.

Члан 5.

Иза члана 17. додаје се ставка ц) – Свратиште

Члан 6.

После члана 17. и ставке ц)-свратиште додаје се члан 17а. који гласи

„Сврха услуге свратиште је пружање привремених или повремених интервенција и задовољавање тренутних потреба корисника, посредовање у обезбеђивању доступности других услуга у заједници.“

Члан 7.

После члана 17а. додаје се члан 17б. који гласи:

„Услуга свратишта доступна је деци и младима који живе или раде на улици и добровољно затраже или пристану на услугу.

Плаћа се у целости из буџета Града.“

Члан 8.

Иза члана 17б. додаје се члан 17ц. који гласи:

„Услуга свратишта обезбеђује се јавном набавком услуге, у складу са законом.“

Члан 9.

Иза члана 17ц. додаје се члан 17б. који гласи:

„Услуге свратиште пружа се без упута Центра за социјални рад, с тим што је пружалац услуге дужан да обавести Центар за социјални рад о пријему корисника у свратиште, најкасније наредног дана од првог пријема.“

О бразло жење

За члан 1, 2, 3 и 4. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша:

Надлежности јединица локалне самоуправе у области социјалне заштите, из Закона о локалној самоуправи, морају се посматрати у контексту новог Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС“, бр.24/2011), **који уводи систем услуга социјалне заштите**. Услуга социјалне заштите намењена детету састоји се од активности и добра које се пружају са циљем побољшања квалитета живота детета. Унапређење социјалне заштите деце истовремено значи и јачање одговорности и унапређење улоге локалне власти али и повећање значаја различитих социјалних актера из јавног цивилног и приватног сектора. Концепт пружања услуга у заштити деце, заснива се на концепту људских права односно права детета, при чему овај концепт дефинише **систем услуга** пре него систем установа за децу.

Надлежни ниво власти, односно надлежни орган, у складу са Законом о социјалној заштити, услуге у својој надлежности обезбеђују оснивањем установе социјалне заштите или путем јавне набавке услуга. Услуге социјалне заштите из наведеног закона: **дневне услуге** у заједници, услуге подршке за самосталан живот, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, као и услуге смештаја које не могу обезбедити или их не може обезбедити у потребном обиму установа социјалне заштите у државној својини, обезбеђују се путем **јавне набавке**.

Органи локалне самоуправе, чија се улога у развоју услуга за децу повећава, иницирају планирање, партнерства и иновације, али и одговарају на иницијативе других актера заједнице. Такође, према Закону о локалној самоуправи општина односно град доноси програме развоја, укључујући и

развој социјалне заштите, а у области социјалне заштите још оснива установе, прати и обезбеђује њихово функционисање, доноси прописе о правима у социјалној заштити и др.

о б р а з л о ж е ъ е

За члан 5, 6, 7, 8 и 9. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша:

Права детета гарантована су Конвенцијом о правима детета, Уставом РС и важећим законима РС. Усвојен је Национални план акције за децу, а Град Ниш је, поред Одлуке о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша и Одлуке о финансијској подршци породици са децом на територији Града Ниша, усвојио и Локални план за децу Града Ниша Ниш по мери деце, са циљем унапређивања бриге о деци и адекватног одговора на њихове потребе у заједници. Принцип наведеног локалног плана је, између остalog, приступ квалитетној здравственој заштити, образовању и услугама социјалне заштите, а један од дефинисаних приоритета је и јачање капацитета Града за унапређење положаја деце, што би било праћено повећаним буџетским издвајањем и успостављањем недостајућих услуга. Кроз унапређење положаја деце без родитељског старања(или без адекватног родитељског старања) у овом локалном плану, **као услуга која недостаје матирано је и свратиште за децу улице.**

Према актуелним подацима највећи проблеми са којима се срећу деца у Србији, па и у Граду Нишу, су насиље, сиромаштво, немогућност образовања и остваривања здравствене заштите. И, наравно, ту су деца улице, јер су ван система, лишена родитељског старања или адекватне родитељске бриге, што за последицу има скитњу, прошњу, делинквентно понашање, вршњачко и друго насиље, запуштеност, прекид школовања, конфликтност у комуникацији. У Нишу на улици живи и ради 65-оро деце али се процењује да их има бар 20% више. Ова деца злоупотребљавана су од стране породице(или трећих лица) који их терају да просе и раде(перу шофершајбне), а онда им узимају новац. Нека од ове деце пружају и сексуалне услуге. Имају искуства са цигаретама, алкохолом и дрогом, па су највише здравствено угрожена. Из града су или их доводе и са стране, а на узрасту су и испод и изнад 14 година. Код рација полиција их смештава у прихватилишта, међутим одатле брзо одлазе. Центар за социјални рад их смештава у хранитељске породице-дом, издваја их из породице у којима живе, уз покретање поступка за лишавање родитељског права. У многим случајевима ни родитељи не поседују лична документа, нити утврђено пребивалиште, па им је немогуће ући у траг и поступци против њих се обустављају. Најчешће се ради о деци ромске популације. Образац злоупотребе је препознатљив и њиме се остварује организовани интерес одраслих. Ова категорија деце су слика углавном урбаних средина, јер је ту већа могућност за просјачење.

Законски прописи регулишу кривично дело запуштања, злостављања, злоупотребе и грубог занемаривања малолетних лица, међутим ретке су

кривичне осуде на затвор(углавном су оне условне). Просјачење је тежак прекршај за који је прописана и новчана и затворска казна, као и за организаторе просјачења. Међутим и овде се најчешће ради о Ромима који су ван система-без личне документације, што условљава прекидање судских поступака. Полиција не може да делује ако затекне дете у просјачењу ако оно својевољно не крене са њима, а такође оно мора и да се изјасни-каже да га родитељ(или треће лице) тера на просјачење, што се тешко изговара.

Иако су услуге Сврatiшта новим Законом о социјалној заштити препознате и увршћене у групу дневних услуга социјалне заштите у заједници, оне се још увек не налазе у градским буџетима. У актуелном тренутку, на територији града Ниша, Удружење грађана Центар за помоћ деци је, у оквиру текућег пројекта, отворило сврatiште(привременог карактера) заadolесценте под највећим ризиком да добију или пренесу HIV и који живе/ или раде на улици.

Остваривање и заштита дечјих права, а с обзиром на показатеље њихове угрожености у свим сегментима њиховог живота, упућује на потребу активне, координиране сарадње између државних органа и служби, независних државних институција и организација цивилног друштва.

Установљавањем наведене, недостајуће услуге, која би се финансирала из буџета Града, деца из ове, угрожене, маргинализоване групе, могла би да долазе у сврatiште самостално, да ту проведу одређено време у организованим и заштићеним условима, чиме би се омогућило њихово увођење у систем и евентуално иницирање њиховог трајнијег збрињавања у безбедним условима(дом, хранитељска породица). У сврatiшту би могли да добију оброк, правну, психосоцијалну и медицинску подршку, да учествују на креативним радионицама, забавним слободним активностима, као и вршњачким радионицама које се баве хигијеном, заштитом репродуктивног здравља, тимским радом, ненасилном комуникацијом. Били би евидентирани, објединили би се сви подаци о њима уз осмишљавање програма превенције и подршке кроз облике и мере заштите и помоћи.

Несумњиво би се на овај начин фаворизовао најбољи интерес детета, као приоритетни институт заједнице.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Добрila Zdravković

